

Súd: Okresný súd Prievidza
Spisová značka: 7C/112/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3814208615
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 08. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Danko Lauková
ECLI: ECLI:SK:OSPD:2014:3814208615.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prievidza sudcom JUDr. Dankou Laukovou v právnej veci navrhovateľa TELERVIS PLUS, a.s., so sídlom Staré Grunty č. 7, Bratislava, IČO: 35 717 769, zast. JUDr. Alan Strelák, advokát, Na Vážku č. 12, Bratislava proti odporkyni T. E., nar. X.XX.XXXX, bytom ul. W. č. XXX/XX, o zaplatenie 485,- eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Návrh z a m i e t a .

Odporkyni náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

o d ô v o d n e n i e :

Navrhovateľ návrhom zo dňa 14.5.2014, podaným prostredníctvom právneho zástupcu domáhal sa proti odporkyni zaplatenia 485,- eur s príslušenstvom.

Návrh odôvodnil tým, že dňa 10.7.2009 uzavrel s odporkyňou, ako dlžníkom Zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXX, predmetom ktorej bol jeho záväzok poskytnúť jej úver vo výške 500,- eur a záväzok odporkyne sumu 500,- eur a poplatok za správu úveru vo výške 345,- eur uhradiť v 13 mesačných splátkach po 65,- eur. Prvá splátka bola splatná 10. deň po uzavretí zmluvy a každá ďalšia až do úplného zaplatenia bola splatná 30. deň po splatnosti predchádzajúcej splátky. V prípade omeškania po dobu 3 mesiacov so zaplatením splátky bol ako veriteľ oprávnený žiadať vrátenie celej dlžnej sumy s úrokmi, ak sa ako zmluvné strany nedohodnú inak. Prevzatie finančnej hotovosti odporkyňa potvrdila podpisom zmluvy. Odporkyňa celkovo uhradila sumu 360,- eur, pričom posledná suma vo výške 100,- eur bola uhradená dňa 12.4.2010. Vzhľadom na to, že riadne a včas v zmysle splátkového kalendára neplnila svoj záväzok, dňa 16.6.2010 jej oznámil zosplatnenie úveru. Dlžný zostatok predstavuje 485,- eur (500,- eur plus 345,- eur = 845,- eur mínus 360,- eur).

Odporkyňa potvrdila, že dňa 10.7.2009 s navrhovateľom uzavrela Zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXX, na základe ktorej jej poskytol úver vo výške 500,- eur. Splátkový kalendár nedodržala, z dôvodu nepriaznivej finančnej situácie. Obchodná zástupkyňa navrhovateľa pred uzavretím zmluvy okrem výšky mesačnej splátky, jej ďalšie informácie o úvere neposkytla. Pred podpisom zmluvy si Obchodné podmienky neprečítala. Uplatnila námietku premlčania nároku navrhovateľa.

Navrhovateľ a jeho právny zástupca sa na pojednávanie nedostavili. Neprítomnosť ospravedlnili písomne. Súhlasili, aby súd vec prejednal a rozhodol v ich neprítomnosti.

Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom odporkyne, oboznámením sa so Zmluvou o úvere č. XXXXXXXXXX, s Obchodnými podmienkami, s predsporovou upomienkou, s oznámením o zosplatnení záväzku.

Z vykonaného dokazovania súd zistil nasledujúci skutkový stav:

Dňa 10.7.2009 medzi účastníkmi konania bola uzavretá Zmluva o úvere č. XXXXXXXXXX. Obsahom záväzku navrhovateľa bolo poskytnúť odporkyni úver vo výške 500,- eur. Obsahom záväzku odporkyne bolo sumu 500,- eur a celkový poplatok za správu úveru 345,- eur uhradiť v 13 mesačných splátkach po 65,- eur, pričom prvá splátka bola splatná 10. deň po uzatvorení zmluvy, a každá ďalšia splátka až do úplného zaplatenia 30. deň po splatnosti predchádzajúcej splátky. Z čl. I. Zmluvy vyplýva, že celkový poplatok za správu zahŕňa odplatu a dohodnutý úrok vo výške 20% z istiny. V čl. II. Zmluvy sa účastníci ako zmluvné strany dohodli, že veriteľ je oprávnený žiadať vrátenie celej dlžnej sumy, spolu s úrokmi po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky, ak sa nedohodnú inak. Podľa bodu 2 Obchodných podmienok, konečnou splatnosťou úveru sa rozumie pripísanie poslednej splátky na účet veriteľa alebo jej uhradenie do pokladne spoločnosti. Záväzok vzniknutý z tejto zmluvy zaniká splatením dlžnej sumy úveru alebo odstúpením od tejto zmluvy, za podmienok upravených v bode 7 Obchodných podmienok. Podľa čl. II. Zmluvy priemerná RPMN je 40,61% a podľa bodu 1. Obchodných podmienok RPMN pri splatnosti úveru na 13 mesiacov je 206,73%. Dňa 10.6.2010 navrhovateľ odporkyni oznámil, že ku dňu 19.3.2010 úver zosplatnil, z dôvodu jej omeškania so splácaním.

Podľa § 1 ods. 1 zák. č. 258/2001 Z. z. v znení platnom ku dňu 10.7.2009 tento zákon upravuje niektoré podmienky poskytovania spotrebiteľského úveru, náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, spôsob výpočtu celkových nákladov spotrebiteľa spojených s poskytovaním spotrebiteľského úveru a ďalšie opatrenia na ochranu spotrebiteľa.

Podľa § 2 písm. b) cit. zák. na účely tohto zákona sa rozumie zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom.

Podľa § 4 ods. 1 cit. zák. zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu, inak je neplatná, pričom spotrebiteľ dostane jedno vyhotovenie zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

Podľa § 4 ods. 2 cit. zák. zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí musí obsahovať náležitosti uvedené pod písm. a) až s).

Podľa § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení platnom ku dňu 10.7.2009 zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa.

Podľa § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka v znení platnom ku dňu 10.7.2009 spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až § 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

Podľa § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

Podľa § 5b zák. č. 250/2007 Z. z. v znení platnom od 1.5.2014 orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď by inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával.

Hodnotením skutkového stavu veci dospel súd k právnomu záveru, že návrh nie je podaný dôvodne, preto ho zamietol.

Dňa 10.7.2009 na základe zhodného prejavu vôle účastníkov konania, ako zmluvných strán, bola medzi nimi uzavretá Zmluva o úvere č. XXXXXXXXXX. Obsahom záväzku navrhovateľa bolo poskytnúť

odporkyňi úver vo výške 500,- eur. Obsahom záväzku odporkyne bolo sumu 500,- eur a celkový poplatok za správu úveru 345,- eur uhradiť v 13 mesačných splátkach po 65,- eur, pričom prvá splátka bola splatná 10. deň po uzatvorení zmluvy, a každá ďalšia splátka až do úplného zaplatenia 30. deň po splatnosti predchádzajúcej splátky.

V čl. II. Zmluvy sa účastníci ako zmluvné strany dohodli, že veriteľ je oprávnený žiadať vrátenie celej dlžnej sumy, spolu s úrokmi po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky, ak sa nedohodnú inak. Dňa 10.6.2010 navrhovateľ písomne odporkyňi oznámil, že ku dňu 19.3.2010 z dôvodu jej omeškania so splácaním, úver zosplatnil.

Pod zosplatnením sa rozumie určenie splatnosti celého dlhu v prípadoch, kedy bolo vrátenie dlhu dohodnuté vo forme splátok. Okamih zosplatnenia úveru pritom nemá za následok zánik nároku veriteľa na poskytnuté peňažné prostriedky, ani na úroky.

Súd nepopiera, že úver je absolútnym obchodom, a že na úver dopadá tretia časť Obchodného zákonníka bez ohľadu na povahu účastníkov úverovej zmluvy. Predmetná vec je však o spotrebiteľskej zmluve, ktorá je regulovaná osobitnou právnou úpravou (ustanoveniami Zákona o ochrane spotrebiteľa a Občianskeho zákonníka). Ide o vzťah medzi dodávateľom a spotrebiteľom, ktorý prijíma úver na spotrebu. Úverovanie spotrebiteľov patrí medzi najfrekvencovanejšie občianskoprávne vzťahy. Je v súlade s princípmi ochrany spotrebiteľa, že v prípade duplicitnej právnej úpravy rovnakých inštitútov súkromného práva, je dôvodné aplikovať právnú úpravu o občianskych právach a nie podnikateľské právo (porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu SR č. 5MCdo 20/2009). S účinnosťou zákona číslo 150/2004 Z. z. došlo k zásadnej zmene spotrebiteľského práva. Nevýhodnejšie zmluvné klauzuly sa dostali do rozporu s novým ustanovením § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka „spotrebiteľovi sa ani inak nesmie zhoršiť jeho postavenie“. Použitie nevýhodnejšieho podnikateľského práva a nie občianskeho práva na spotrebiteľský právny vzťah, vrátane premlčania, predstavuje takéto zhoršenie postavenia spotrebiteľa. Dualistický systém záväzkového práva na Slovensku je určitá anomália medzi právnymi poriadkami. Aplikčná prax síce ukazuje, že aj takýto stav môže dlhodobo fungovať, avšak niet žiadneho dôvodu na skonštatovanie, že na plynutie času a jeho dôsledky, vrátane premlčania v spotrebiteľskej zmluve má dopadať právna úprava regulujúca vzťahy v zásade medzi podnikateľmi, ak Občiansky zákonník ako kódex občianskeho súkromného práva takúto úpravu má a je pre spotrebiteľa výhodnejšia (porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu SR č. 5MCdo 20/2009, rozsudok Krajského súdu Prešov č. 6Co 26/2012, rozhodnutie Ústavného súdu SR č. I. ÚS 402/2013-10 z 19.6.2013, rozsudok Krajského súdu Trenčín č. 6Co 233/2014).

Aplikovanie ustanovení Obchodného zákonníka o premlčaní na predmetnú vec, považoval súd pre odporkyňu, ako spotrebiteľa za nevýhodné a zhoršujúce jej postavenie. S Obchodným zákonníkom je totiž spojená aj dlhšia štvorročná premlčacia lehota (ktorá má práve pre stranu v postavení dlžníka v danej veci a aj spotrebiteľa rozhodujúci význam, keďže jemu vzniká dlh - povinnosť vrátiť majetkové plnenie, ktoré je predmetom premlčania), v porovnaní s kratšou premlčacou dobou v Občianskom zákonníku. Keďže predmetná zmluva je občianskoprávnou zmluvou, práva a povinnosti z nej vyplývajúce je potrebné posudzovať podľa pre spotrebiteľa výhodnejšieho Občianskeho zákonníka.

Súd dospel k záveru, že navrhovateľ si uplatnil premlčané právo. V zmysle zásady hospodárnosti občianskeho súdneho konania, už potom nepristúpil ku súdnej kontrole zmluvných podmienok.

Odporkyňa v priebehu konania vzniesla námietku premlčania nároku navrhovateľa. V tejto súvislosti však súd poukazuje aj na ustanovenie § 5b Zákona o ochrane spotrebiteľa, v znení platnom od 1.5.2014, v ktorom bola prelomená zásada, že na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Súd na premlčanie s účinnosťou od 1.5.2014 prihliada už ex offio, norma má aj procesnú povahu.

Občiansky zákonník stojí na princípe premlčania so všeobecnou trojročnou premlčacou dobou (§ 101). Uvedená doba sa použije všade tam, kde pre jednotlivé práva nie je Občianskym zákonníkom ustanovená osobitná premlčacia doba. Všeobecná premlčacia doba plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz. Právo môže byť vykonané prvý raz, keď vznikne možnosť podať na jeho základe žalobu. To je objektívne vymedzený začiatok.

Ako to už bolo uvedené v odôvodnení rozhodnutia, navrhovateľ úver zosplatnil ku dňu 19.3.2010. Dňa 20.3.2010 mohol po prvý raz právo vykonať, vtedy vznikla možnosť na jeho základe podať žalobný návrh. Navrhovateľ návrh však podal až dňa 14.5.2014 (po viac ako 4 rokoch), t. j. po uplynutí trojročnej premlčacej doby. Na uvedenú skutočnosť musel súd prihliadať vzhľadom na námietku premlčania uplatnenú odporkyňou na pojednávaní dňa 22.8.2014, a tiež v zmysle ustanovenia § 5b Zákona o ochrane spotrebiteľa.

Odporkyňou uplatnenú námietku premlčania nemožno pritom považovať za výkon práva, ktorý by bol v rozpore s ustanovením § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka. V prejednávanej veci sa nejedná o situáciu, ktorú by bolo možné vyhodnotiť tak, že je prejavom zneužitia jej práva na úkor navrhovateľa. Účelom premlčania je stimulovať veriteľa k včasnému uplatneniu svojich pohľadávok a tým predchádzať vzniku ujmy. Odporkyňa žiadnym svojím konaním nezavinila, že navrhovateľ by nemohol v rámci plynutia trojročnej premlčacej lehoty, si uplatniť svoj nárok.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p..

Odporkyni v konaní trovy nevznikli, preto jej súd ich náhradu nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, prostredníctvom Okresného súdu Prievidza na Krajský súd Trenčín, písomne v dvoch vyhotoveniach.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods. 1 O.s.p.).